

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Praxis Episcopalis

Piasecki, Paweł

Coloniae Agrippinae, 1620

De casibus Episcopo reseruatis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61608](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61608)

perpensa ad omnem scandali materiam
summoendā, & quo magis spirituali
piarum mentium consolationi consula-
tur, statuunt & decernunt, Archiepisco-
pis, Episcopis alijsq; locorum ordinariis ad
quos Confessarios approbādius spectat,
Confessarios Regulares alias ab ipsis li-
berè approbatos, ab audiendis confesio-
nibus suspendere posthac minimè licere,
nisi ex noua causa, eaq; ad confessiones
ipsas pertinēte, aut ob non seruatum in-
terdictū ab ipsis ordinariis positum. Sta-
tuunt insuper eosdem Archiepiscopos, E-
piscopos Locorumq; ordinarios confesio-

nes audiendi facultatem omnibus simul
vnius Conuentus Regularibus Confessa-
rijs, eadem sacra Congregatione incon-
sulca, nullo pacto adimere posse. Quod
quidem Decretum vt ydem Illustrissimi
Patres opportunum & necessarium du-
xerunt, ita inuolabiliter iubent obser-
uari. Romæ 20. Nouemb. 1615.

A. Mar. Episc. Hostien. Card. Gallus,

V. Theatin. Secret.

Locus † Sigilli.

Romæ ex Typographia Reuerendæ
Cameræ Apostolicæ. M. DC. XV.

ARTICVLVS III.

De casibus Episcopo reseruatis.

- 1 Sacerdos ex generali approbatione, non potest absoluerē casus specialiter reser-
uatos.
- 2 Casus Episcopo reseruatos absoluerē non potest inferior Sacerdos.
- 3 Regulares absoluerē non possunt casus Episcopo reseruatos virtute Maris magni.
- 4 Casus de iure Episcopo reseruati.
- 5 Clerici percussio que dicenda leuis, manet iudicio Episcopi.
- 6 Episcopus absoluerē potest ab omni excommunicatione, qua nemini est reser-
uata.
- 7 Excommunicationes in corpore iuris. Conc. extrauag. nemini reseruata.
- 8 Episcopus in quibus votis dispensare possit.
- 9 Matrimonij impedimenta quando dispensari possint per Episcopum.
- 10 Casus reseruati Episcopo ex consuetudine qui sint.
- 11 Casus quos sibi reseruare solent Episcopi.
- 12 Episcopus quem modum tenere debeat in reseruandis casibus.
- 13 Episcopus non debet esse difficiis in concessione facultatis, ad absoluerē reser-
uata.
- 14 Potestate concessa ad reseruata, non possunt absolui irregularitates vel censurae,
nisi exprimantur.
- 15 Episcopus tenetur constituere prebendam penitentialem in Cathedrali.
- 16 Vicarius Episcopi non potest absoluerē reseruata vigore generalis mandati.
- 17 Capitulum sede vacante absoluerē potest omnia reseruata, etiam irregulari-
tates.
- 18 Casus reseruati absolui possunt vigore Iubilæi.

- 19 Mortis in articulo, nullus casus est reseruatus
 20 Episcopus potest absolui à suo Confessario, in casibus in quibus absolvere potest ipsemet.
 21 Casus reseruati, quomodo expirent morte Episcopi.
 22 Pœnitens, quomodo absolendus in reseruatis.

Licet autem modo præmissis approbet Episcopus inferiores Sacerdotes ad cōfessiones audiendas, adhuc tamen reseruati sunt ipsi certi casus speciales, qui sub approbatione & facultate generaliter concessa non veniunt nisi expressè concedantur. Clem. dudum. S. per huiusmodi. de sepult. in generali enim concessione non veniunt ea quæ requirunt speciale mandatum. c. fin. de off. Vic. in 6. cap. si Episcopus. de pœnit. & remiss. ib. Clem. non potest. de procur. Felin. in cap. sedes. de rescript. à nu. 5. Et de non absolendis casibus Papæ vel Episcopo reseruatis, ultra iura antiqua, emanauit recens Decretum S. Cong. Episc. & Reg. relata quoque apud Quarant. in sum. Bullarū. v. casus reseruati. vt sequitur.

Sacra Congregatio S. R. E. Cardinalium negotiū & consultationibus Episcoporum & Regularium præposita, iustis & grauib. causis id exigentibus, ac de sanctiss. D. N. Clem. Papæ VIII. speciali mandato viua vocis oraculo de super habito, Sacerdotibus omnibus tam secularibus quam Regularibus per vniuersam Italiam extra urbem degentibus, ad cōfessiones audiendas probatis, quorumuis ordinum etiam mendicantium, Militarium, aut Congregationum, etiam Societatu Iesu, & generaliter quarumcūq; aliarum quouis nomine nuncupentur, iubet & præcipit, ne quis eorum sub prætextu priuilegiorum, indultorum, aut facultatum generaliter, vel specificè scri-

pto, aut viua vocis oraculo, vel per communicationem à sede Apostolica, vel eius authoritate eorum Ordinibus, Congregationibus, Collegiis, vel Societatibus, aut Archiconfraternitatibus seculariū, aut singularibus personis, seu alias quomodocūq; sub quibusuis tenoribus, formis & clausulis, etiam derogatoriarum derogatoriis, ad cuiusuis etiam Imperatoris, Regum, vel aliorum Principum instantiam concessarum seu confirmatarum, alicui cuiusuis status, gradus, & cōditionis aut dignitatis, tam Ecclesiastica quam secularis, etiam Regia vel Imperialis, ab vllō ex casibus clarè vel dubiè in Bulla die Cœna Domini legi solita contentis, vel alias quomodocūq; sedi Apostolica reseruatis, aut in futurum per sanctitatem suam, eiusq; successores pro tempore in eadem Bulla vel aliter reseruandis, nec etiam à casibus quos Ordinarij locorum hactenus reseruauerunt, vel in posterum sibi reseruabunt, nullo casu etiam necessitatis vel impedimenti, nisi in mortis articulo, seu cū noua vel speciali sanctitatis sua aut successorum suorum vel Ordinariorū quoad casus ab ipsis tantū reseruatos respectiue impetrata in scriptis licentia Ordinarij locorum exhibenda, absolutio:is beneficiū de cetero impedire audeat, vel presumat, sed cū opus fuerit pœnitentes ad superiores, legitimosq; iudices suos accedere consulant, sub pœna contra facientibus tam Regularibus

quam secularibus excommunicationis, priuationis officiorum & dignitatum, aut beneficiorum inhabilitatis, item audiendi confessiones & ad quacunq; officia, pralaturas, beneficia in posterum obtinenda, ipso facto absq; vlla alia declaratione incurrenda; super quibus à nemine nisi à Romano Pontifice habitatio, dispensatio, aut absolutio, praterquam in mortis articulo possit impartiri. Sanctitas enim sua (quatenus opus sit) facultates & concessionem ipsas in hac parte vti cassas & irritas haberi de cetero voluit & vult, non obstantibus quibuscunq;.

Præterea nouerint penitentes, absolutioem, si quam obtinebunt contra huiusmodi prohibitionem esse nullam, nulliusq; roboris vel momenti.

Et ne lacorum Or dinarij, quibus ius hoc reseruandorum casuum competit, plurimum quam opus sit reseruatione subditis aut confessarijs in animarum salute procuranda cooperatores sint onerosi, monentur omnes vt paucos, eosq; tantum quos ad Christianam disciplinam retinendam, animarumq; sibi creditarum salutem pro cuiusvis Diocesis statu & qualitate necessariò reseruandos esse iudicauerint, reseruent. Dat. Roma. die 9. Mensis Ianuarij. Anno 1601.

Eiusdem Decreti declaratio sequitur.

CVM autem dubia quedam ac difficultates circa eiusdem Decreti interpretationem atq; obseruationem emerissent, eadem Cong. ne vllus deinceps obscuritati, scrupulo, ambiguitati uel locum relinquatur, & vt clarius appareat,

in quibus casibus vigore eiusdem decreti reseruatis, intelligatur prohibita absolutio, speciali mandato eiusdem S. D. N. Clem. PP. VIII. similiter viua vocis oraculo, super ea re habito, ipsum decretum ita moderatur ac declarat, videlicet sub eiusdem prohibitione illos tantum in posterum comprehendendi casus, qui in Bulla die Cæna Domini legi consueta continentur. Ac præterea violationis, immunitatis Ecclesiasticae in terminis Constitutionis sel. record. Greg. XIII. que incipit. Cum alias nonnulli. Violationis clausura monialium ad malum finem, Prouocantium & pugnantium in duello, iuxta decretum Sac. Concil. Trident. & Const. sel. rec. Greg. PP. XIII. incipientem. Ad tollendum Injcientium violentas manus in Clericos iuxta Canonem. Si quis suadente, & c. 17. q. 4. ac iuris dispositionem. Simonia realis scienter contracta, atq; etiam confidentia beneficialis. Item omnes casus quos Ordinarij locorum sibi reseruauerunt, vel in posterum reseruabunt. In quibus omnibus iam enumeratis casibus duntaxat, & sublata etiam pœna inhabilitatis audiendi confessiones, eadem sacra Congregatio vult & mandat dictum Decretum in sua firmitate & pristino robore permanere; Ac præterea declarat eos quidem Sacerdotes tam Seculares quam Regulares, qui aliquo ex priuilegijs, indultis, & facultatibus in supradicto Decreto expressis suffulti fuerint, posse iuxta eorum priuilegia, indulta, & facultates vsu antea idem Decretum receptas, & qua sub alijs reuocationibus non comprehenduntur, tantum, & non alias absoluere à casibus in presenti declaratione non cõ-

pra-

prehensis, alijs verò Sacerdotibus huiusmodi priuilegia non habentibus, nihil de nouo concedi.

Sed ne locorum Ordinarij ad quos casuum reseruatio spectat, ea in re modum excedant, eadem S. Congr. illos rursus magnopere admonendos censeat, vt non passim, sed cum id videbitur communi bono expedire, atrociorum tantum & grauiorum criminum absolutionem sibi reseruant, quorum reseruatio ad Christianam disciplinam retinendam conferat in adificationem, non autem in destructionem cedat: ne aliqui Sacramenti Pœnitentiæ Ministrorum coarctata potestate, Sanctæ Matris Ecclesiæ piæ mentis contrarius effectus subsequatur. Prohibet etiã ne sibi superflue reseruēt casus in Bulla die Cœnæ Domini legi cõsuetæ cõtentos, neq; alios Sedi Apostolicæ specialiter reseruatos. Facultatẽ verò & licentiam absoluendi à casibus reseruatis, quam in scriptis tantum concedi permittebatur, etiam sola viuæ voce concedi posse declarat. Caterum ne quis Sacerdotum secularium, aut Regularium sub pretextu, quod per primo dictum Decretum non fuerit sufficienter eorum specialibus priuilegijs derogatum, eidem Decreto sic vt præfertur declarato contrahere audeat, Sanctitas sua Constitutionibus & ordinationibus Apostolicis omnibus in fauorem quorumcunq; Ordinum seu institutorum Regularium, aut Sacerdotum tam secularium quam Regularium editis, nec non eorundem ordinum seu institutorum, ac etiam Ecclesiæ & Monasteriorum & aliorum secularium, seu Regularium locorum quorumcunq; etiam iuramento, confirmatione

Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis statutis & consuetudinibus, priuilegijs quoq; indultis, & literis Apostolicis, etiam Mari Magno, seu Bulla aurea, aut alias nuncupatis, eisdem Ordinibus seu Institutis, ac etiam Ecclesiis, & Monasteriis, & Secularibus seu Regularibus locis, aut personis sub quibuscunq; tenoribus & formis, ac cū quibusuis etiã derogatorijs derogatorijs alijsq; efficacioribus & insolitis clausulis, nec non irritantibus & alijs Decretis, etiam motu proprio & ex certa scientia, ac de Apostolica potestatis plenitudine, aut alias quomodolibet etiam per viam communicationis, seu extensionis concessis, ac etiam iteratis vicibus approbatis & inuauatis, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumq; totis tenoribus & formis specialis, specifica, expressa & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quauis alia expressio habenda, aut alia exquisita forma seruanda esset, tenores huiusmodi ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita obseruata, inserta forent, presentibus pro expressis habens, quo ad ea quæ presentibus aduersantur, illis alias in suo robore permansuris, hac vice duntaxat specialiter & expressè derogat, contrarijs quibuscunq; non obstantibus. Dat. Romæ 1602. 26. Nouemb.

Alex. Card. Floren. Epif. Prænestinus.

Hier. Ancchius. Secret.

ET cum præmissa Sac. Congregationis prohibitio, vt vidimus per Italiam

tantum operetur suum effectum, extra Italiam remanebit dispositio iuris communis: ita quod confessio & absolutio à reseruatis per non habentem specialem ad hoc potestatem sit inualida. DD. communiter in cap. omnis vtriusq. de penit. & remiss. Theologi. in 4. sent. dist. 17. Sylu. v. confessor. 1. q. 1. Caset. Tom. 1. opus. tract. 7. Ang. v. confessio. n. 4. & Confessarius Secularis absoluens possit puniri ab Ordinario poena per ipsum contra tales ordinata, seu arbitraria; Regularis verò, subiaceat poenis expressis in Clem. 1. de priuil. & extrauag. 1. eo tit. comm. nam etiam ante præmissum Decretum Sac. Congr. nullis priuilegijs se tueri poterunt contra iura allegata Regulares, vt possent licitè absoluere à casib. reseruatis Episcopo, vt respòdit S. Cong. Còc. B. Carolo Borromæo, Card. Archiep. Mediolanen. referente. *Confess. loc. sup. cit. tit. 17. cap. 6.* in hæc verba.

Illustris. & Reuerendis. Domine.

CVM à Sacra Congreg. Cardinalium qui prapòsiti sunt Decretis Trident. Conc. interpretandis, Illustris. amplitudo tua quaesierit, an Regulares ex priuilegio à Sede Apostolica impetrato, præsertim autem ex eo quod nominant Mare magnū, possint in casibus quos sibi Episcopus reseruauerit absoluere consentes. Hac de re vbi Congregatio accuratè egisset, deinde ad S. D. N. retulisset, sanctitas sua etiam de sententia Congregationis censuit, ex facultatibus per hoc Mare magnum aliave priuilegia Regularibus concessis, factam eis non esse potestatem absoluendi in casibus sibi ab Episcopo reseruatis. Deus Illustris. Amplitudini tua perpetuam vita tranquil-

litatem & incolumitatem largiatur. Dat. Romæ, die 10. Septemb. 1577.

Sunt autè casus Episcopis reseruati alij de iure, alij de consuetudine. *extrauag. inter cunctus. §. obseruent. de priuil. comm.* aliquos autem potest sibi reseruare Episcopus, vt notat gl. in Clem. dudum. §. per huiusmodi. v. concessa. de sepult. Abb. ib. num. 35. Anchar. in cap. canonum statuta. de constit. quam potestatem reseruandi aliquos casus fuisse semper in Ecclesia, sufficienter deducit Suarez de Sacram. disp. 29. sect. 1. nu. 2. estq; hoc de fide, vt patet ex Conc. Trid. sess. 14. cap. 7. & canon. 11. & quomodo per reseruationem casuum reseruetur non solum censura sed etiam culpa, tractant Theologi in 4. dist. 17. & Suarez loc. cit. sect. 2.

De iure casus Episcopo reseruati sunt, Primo excommunicationes Papæ reseruatae, quarum in certis casibus absolutio inferiori permittitur, tunc enim per inferiorem non quilibet Sacerdos sed Episcopus intelligitur. *Innoc. in c. Monachi. de sent. excomm. Abb. in cap. postulastis. num. 8. de Cler. excomm. min. Dec. in c. Episcopalia. num. 36. de priuil. Nau. in. Man. cap. 27. num. 262.*

Et expressè permittitur ipsi absolutio casuum quorumlibet Papæ reseruatorum si sint occulti nec deducti ad forum contentiosum. *Conc. Trid. sess. 24. cap. 6. de ref.* Quoad casus tamen in Bulla Cœnæ Domini contentos non extenditur hoc decretum Conc. neq; in illis posset absoluere Episcopus vigore huius Decreti, vt fuisse declaratum à Greg. XIV. & Clem. VIII. testatur Genuen. in prax. cap. 67. num. 10. & legitur declaratio S. Cong. Conc. in casu hæresis contento etiam in dicta Bulla Cœnæ Domini, vt sequitur.

An Episcopus & inquisitores possint hodie

hodie ex c. 6. seß. 24. absolueret lapsos in hæresim nõ obstante Bulla Cænæ Domini.

Congr. censuit eam Bullam derogare decreto. cap. 6.

De hac declaratione testatur etiam Pagna. in 3. p. direct. Inq. comm. 141. & peculiariter quoad casum hæresis quod non possit absolui vigore dicti decreti Conc. c. 6. propter Bullam Cænæ Domini, tenet Nau. loc. cit. in man. num. 275. Suarez de Sacrament. disp. 30. seß. 2. nu. 11. ita quod de hoc nullũ restet dubium, quicquid dicat Viuald. de absolut. nu. 13. in suo candel. cũ & quotidie videamus in praxi multos Episcopos obtinere à Sede Apostolica facultatẽ absoluedi ab Hæresi etiam occulta.

Conceditur item Episcopis absolutio casuum Papalium in casu quo quis iudicio Episcopi legitimo impedimento detentus, ad sedem Apostolicam vel eius Legatum accedere non potest. c. de cetero. c. quamuis. c. ea noscitur. c. quod de his. de sent. excomm. Felin. in c. quamuis. cit. Nau. lo. sup. cit. num. 89. Cautæ autem legitime impediẽtes numerantur paupertas, valerudo imbecilla, perpetua infirmitas, conditio sexus, vt muliebris, c. mulieres. de sent. excomm. seu status, vti non sit tui iuris, seu si sit seruus; ut grauis senectus, membrorũ mutilatio, inimicitia capitales, ob quas secure iter peragere non possent; vel si aliquod periculum probabile immineret ex peregrinatione, quas omnes causas colligit Innoc. in c. Monachi. lo. cit. de sent. excomm. circa absolut. onẽ tamen legitime impediẽti si impediẽtũ nõ fuerit perpetuum, debet imponi cõditio, vt impediẽto cessante, teneatur representare se sedi Apostolicæ, quod nisi faceret, re incidere in priores censuras. c. eos qui. de sent. excomm. in 6.

Conceditur Episcopo & absolutio leuis percussio Clerici. c. peruent. de

sent. excomm. quæ ex qualitate personæ percussæ, percipientis, modo loco percussiois, siue ex circumstãtijs facti occurrentis, facilius iudicari potest, quam illius regula certa tradi; & quidẽ excepto homicidio & membri mutilatione, semper relinquitur taxanda huiusmodi iniuria iudicis arbitrio ex communiore DD. sententia, vt testatur Felin. in c. cũ illorum. nu. 12. de sent. excomm. Abb. ib. nu. 11. aliq. per Felin. allegati. Explicat etiam quæ sit atrox iniuria Suarez de cens. disp. 22. seß. 1. num. 89. sed maxime ad hoc facit extrauag. Ioan. 22. relata apud Confect. inter priuilegia mendicantium, quam & nos hic inferendam vtiliter putauimus, eo quod à Nau. lo. cit. nu. 91. satis diuersis verbis & mutilatẽ referatur. ipsius tenor sequitur.

Perlectis literis vestris circa absolutioem excommunicatorum, vos in eis dubitare perspeximus, quæ esset modica aut leuis iniuria, circa quam sicut talis loquitur, absoluedi vobis contulimus potestatem.

Ad quod cum sit facti potius quam iuris questio, vobis prout possumus respondemus: illam videlicet modicam percussioem aut impulsioem pugni, palmae, manus, pedis, digiti, aut baculi, vel lapidis, quæ ad luorem, mutilationem membri, fractionem dentis, depilationem capillorum non modicam, vel effusionem sanguinis nõ excedit, nec si tum leuissimũ ictus, aut pugni percussioe sanguis exiret, transire in atrocẽ iniuriã profitemur, vt propter hoc sit ab absolutioe talium abstinentiam: vt tamen non solum ipsum factum, imò etiam facti qualitas, percutiendi modus aut iniuriandi circa hoc diligentius attendatur, & ipsius facti circumstantia, loci videlicet & etiam

etiam persona, qua sit leuis vel modica, grauis aut enormis iniuria manifestius cognoscatur. Loci quidem vt in theatro, vel in foro, coram Rege, Pralato, vel Iudice, in Ecclesia coram vultu in aliquo loco publico alicui iniuria inferatur. Persona veluti si Magister, vel Iudex aut etiam Magistratus, aut Pralatus, pater aut patruus, vel aliquis in dignitate, vel personatu constitutus ab inferiori, vel humili contra naturam iuris patiatur. Per hac quidem graues videantur iniuria, & qua sint leues aut modica tanquam ex opposito cognoscantur. Sane quia negotij natura non patitur, vt ad plenum omnia differantur, iudicium talis enormis iniuria vestro duximus arbitrio committendum, vt potestatem vestram, cum ad hac processeritis temperetis, vt citra metas huiusmodi potius, quam vltra eas citra absolutionem talium procedatur, ne iniuriantes de vicina absolutione confisi, de facili in atroces prorumpant percussiones, vel iniurias, & sententias Canonis iam periculosius contemnentis, in excommunicationis sententias procliuus prolabantur. Tolerabilius est enim aliquos qui per vos etiam possunt absolui, nobis vel superioribus absoluendos relinquere, quam contra statuta Canonum imagine quadam absolutionis, (quod non sit sine grandi periculo) quenquam relinquere innodatum, cum vmbra quadam videatur in opere, veritas autem non subeat in effectu. &c.

Secundo referuata censetur Episcopo excommunicatio, quam ipse tulit, vel eius predecessor, & excommunicatio lata per statutum Prouincialis vel Dicecesanæ Synodi. cap. ad reprimendam. cap. Pastoralis. de off. ord. Clemen. 1. de priuileg.

Abb. in cap. ex frequentibus, num. 6 de instit. vbi notat singulare, quod Episcopus possit absoluere ab excommunicatione lata per statutum Archiepiscopi.

Eodem modo referuata est Episcopo excommunicatio participantis in crimine excommunicato excommunicatione ipsi referuata. cap. nuper. c. si concubina. de sent. excomm.

Omnes etiam excommunicationes maiores iuris quarum absolutio nemini est referuata, per Episcopum & non per aliquem alium inferiorem absolui debent. cap. nuper. cit. jun. gl. v. non retinet. & alia. gl. in cap. si Episcopus. v. referuantur. de penit. & remiss. in 6. Abb. in cap. 1. num. 3. de priuileg. In casu tamen quo de facili non posset haberi Episcopus, etiam proprius Parochus posset absoluere ab huiusmodi censuris per Innoc. in cit. cap. nuper. de sent. excomm. imò indistinctè quocunq; casu quoad forum conscientie posse absolui huiusmodi censuras per proprium Parochum, seu confessorem tenet Nau. lo. sup. cit. nu. 39. esseque hanc sententiam communio-riorem summistarum, & Theologorum multis deducit Suarez de cens. disp. 7. sect. 3. à num. 23. contraria autem sententia Couar. in cap. alma mater. p. 1. §. 10. num. 5. & aliorum procedet quoad forum exterius, vt Nau. lo. cit.

Reperiuntur autem plurimæ huiusmodi censuræ non referuatae, quas in priori quidem editione prætermisimus, eo quod reperiuntur collectæ, apud Summistas præsertim Ang. Silu. v. excommunicatio. Nau. lo. cit. à num. 114. Vuald. in suo candelab. aur. à num. 130. Suarez. lo. cit. de cens. disp. 23. tota. vbi accuratè etiam explicatas videre licet, tamen non omnino inutile erit, si nos quoque easdem hic enumeremus, non quasi transcribendo ex canonum fontibus,

bus, qui omnibus sunt communes, sequuntur itaq.

Ex Decreto & Decretalibus.

Prima. in c. administratores 23. q. 5. contra Praesidentes iustitiae qui personis Ecclesiasticis quarulantibus iustitiam administrare negligunt.

Secunda. c. quoniam. de off. ord. contra eos qui se ingerunt in Episcopatu alterius priusquam adsciscantur à proprio Episcopo.

Tertia. c. Cleric. ne cler. vel mon. contra Clericos suscipiētes officium praepositi saecularis, & non desistentes ab illo post monitionem.

Quarta. c. non minus. de imm. Ecc. contra imponentes tributa personis Ecclesiasticis, sed hac videtur contineri Bulla Coena Domini, sicut & illa c. nouerit de sen. excomm. contra facientes statuta prauidicantia libertati Ecclesiastica. & illa. c. excommunicatione. de raptor. de rapientibus bona naufragantium.

Quinta. c. licet de elect. contra usurpantem Papatum cum non fuerit ritè electus à duabus partibus Cardinaliū, quā etiam vult contineri Bulla Coena Domini sub articulo disponente de Scismat. vult Suarez. lo. cit. sect. 3. num. 2.

Sexta. c. fin. ne Cler. vel mon. contra Clericos dignitates seu personatus habētes, plebanos Praesbyteros, qui leges vel Physicam audiunt, nisi intra duos Menses destiterint, & Religiosos nisi intra tempus idem ad claustra redierint.

Septima. c. 1. de locat. contra scholares Bononien. conducentes hospitia in prauidicium inhabitantium.

Ex libro Sexto Decretalium.

Prima in c. periculum. de elect. in 6. contra eos qui mittunt literas nuncios

ad Card. in Conclauis, vel eos clam alloquuntur, & contra Magistratus loci in quo moritur Papa si non exequentur ea quae ibid. mandantur.

Secunda. s. sciant cuncti. lo. cit. de elect. in 6. contra eos, qui Clericos habentes ius aliquod eligendi, & non eligentes ad eorum preces, grauant, seu alias persequuntur.

Tertia. cap. general. lo. cit. in 6. contra eos qui pretextu defensionis Ecclesiae vacantis, aliqua bona illius occupant, vel qui hoc fieri procurant.

Quarta. cap. indemnitatibus eo. lo. in 6. contra praesidentes electionibus Monialium, si quid fecerint, ex quo nutriri posset vel oriri discordia.

Quinta. in cap. fin. de off. de leg. lo. cit. contra eos qui procurant, vt iudices conseruatores se intromittant in alijs causis, quam manifestis iniurijs & violentijs, & alijs qua non requirunt iudiciale indaginem.

Sexta. in c. 1. de his qua vi. met. ib. in 6. contra eos qui per vim extorquent absolutionem à iudice Ecclesiastico à censura.

Septima. c. mulieres de iudic. contra iudices accedentes ex causa ficta ad mulieres pro excipiendo testimonio.

Octaua. c. fin. de reb. Eccl. non alien. in 6. contra eos qui personas Ecclesiasticas compellunt ad subyiciendum laicis bona vel iura Ecclesiae quocunq. modo.

Nona. in c. vn. de Rel. dom. eo lib. contra ordines Regularium ibidem reuocatos, & de nouo ad nouitatum recipientes, vel noua loca acquirentes, acquisita uè alienantes. similis extrauag. 1. de Rel. dom. Ioan. 22. contra Ordinem

Eraticellorū siue Begginorum & Clem. 1. eo. cit. contra foeminas eundem Ordinem sectantes. & Clem. cupientes. de pœnis.

Decima in c. quanquam de censibus eod. lib. contra eos qui imponunt Ecclesiis vel Ecclesiasticis personis pedagia, tributa, vel eadem exigunt, quæ licet videatur contineri Bulla Cœna Domini, differens tamen est ab ea quæ ibi habetur ut per Nau. loc. cit. num. 128. Suarez. loc. cit. sect. 4. nu. 21. contra Sylu. v. excommunicatio. 9. num. 29. Illa tamen quæ est in c. quoniam de imm. Eccl. eod. lib. contra impediētes iurisdictionem Ecclesiasticam. omnino continetur. Bulla Cœna Domini. ut Nau. lo. cit. nu. 129. & Suarez. lo. cit. num. 24. sicut & illa c. felix. de pœnis. contra persequētes hostiliter Cardinales. & illa extrauag. super gentes. de consuet. contra impediētes Legatos, Nuncios Sedis Apost. ne ad loca ad quæ destinantur adeant & sua legatione fungantur.

Vndecima ex c. fin. de imm. Eccl. eo. lib. contra Dominos temporales qui suis subditis præcipiunt, ne Clericis, vendant, emant, molant, vel alia obsequia præstent, & hac excommunicatio in eo casu prodest, quæ non posset extendi Bulla Cœna Domini, ut Suarez. lo. cit. num. 25.

Duodecima in c. 2. ne Cler. vel Mon. eo. lib. contra Religiosos qui in scholis vel alibi habitum religionis dimittunt, vel accedunt ad quævis studia sine licentia proprii Superioris, quæ etiam censura ligantur Doctores qui eosdem Regulares dimisso habitu leges vel Physicam audiētes docent, vel in suis scholis retinent. De Religiosis dimittentibus habitum habetur etiam decretum Concil. Trid. sess. 25. c. 19. de Regul.

Tredesima in c. 2. de heret. ib. contra corpora hereticorum tradentes Ecclesiastica sepultura.

Quatuordecima. c. ut inquisitionis. loc. cit. contra impediētes officium inquisitorum, vel ad id consilium, auxilium dantes.

Quindecima c. 1. de homicid. eo. lib. contra occidentes aliquem Christianum vel occidi iubentes per Sicarios assassinos.

Sedecima c. 1. de iniur. ib. contra Clericos qui in eorum bonis permittunt habitare vsurarios vel illis domus locant ad fœnerandum.

Vltima in c. vn. de iniurijs. ib. contra eos qui concedunt vel extendunt pignorationes vel repressalia contra Clericos vel eorum bona, nisi intra vnum mensem desisterint, intelligendo de repressalijs propriè quibus vnus pro alio grauatur, & non de illis, cum pro proprio debito quis grauatur. Nau. lo. cit. 136. Suarez. loc. cit. num. 48.

Ex libro Clementinarum, & extrauagan.

PRIMA Clem. vn. de sequestr. poss. cōtra impediētes sequestrum, impostum ab ordinario super beneficio de quo lis verteretur in Rom. Curia. sed hac excommunicatio non est in vsu.

Secunda in Clem. 1. de sepult. contra sepeliētes mortuorum corpora tempore interditi vel excommunicatorum, interdicatorum, vsurariarum publicorum.

Tertia in Clem. 1. de decim. contra Religiosos qui decimas ad eos non pertinentes, sed Ecclesie debitas vsurpant, vel aliquo modo impediunt.

Quarta in Clem. ne in agro. de stat. Monach. contra Monachos recurrentes ad Cur.

ad Curias Principum, ut Monasterio vel Superioribus suis noceant, & qui sine facultate Superioris arma tenent in eorum cellis.

Quinta. Clem. attendentes. loc. cit. contra impediētes visitatores. Monasterium in eorum officio exercendo, nisi moniti resipuerim.

Sexta in Clem. vn. de consang. & aff. contra eos qui in gradibus prohibitis contrahunt, vel cum Moniali, vel existentes ipsi in sacris ordinibus aut Religiosi.

Septima in Clem. nolentes de heret. contra inquisitores, officij inquisitionis preteritū ab aliquibus modis illicitis extorquentes pecuniā, vel Ecclesiarū bona ob Clericorum delictū fisco applicantes.

Octava in Clem. vn. de usur. contra officiales facientes, dictantes, seu scribentes statuta de soluendis vel non repetendis seu non restituendis usuris, & secundum illa iudicantes, nec eadem cassantes intra tres menses.

Nona. Clem. cupientes de pœnis. contra Religiosos concionantes vel dicentes aliquid quo populi abstrahantur à solutione decimarum, nec incuriunt scrupulos conscientie de solutione earundem, & postea concionantur.

Decima. Clem. i. de sent. excom. contra Religiosos quosuis non seruantes interdiktum quod seruat, Cathedralis, Matris, vel Parochialis Ecclesia.

Vndecima. extrauag. ambitiosa com. de reb. Eccles. alien. contra eos qui quocumq; titulo alienant ultra triennium bona Ecclesiastica & qui eadem bona alienata recipiunt.

Duodecima extrauag. quia nonnulli. de sent. excom. comm. contra impug-

nantes literas Papa consecratis ante ipsius coronationem.

Const. Pij IV. super confirmatione Conc. Trid. excommunicantur, qui ederent interpretationes vel commentarios in decreta eiusdem Conc. quod etiam statutum fuit de Conc. Lateran. & de Clem. Exiui. de verb. signif.

Ex Concilijs.

Lateranen. Leo. X. sess. 10. contra eos qui imprimunt vel faciunt imprimi librum vel scripturam absq; approbatione, quam eandem pœnam reassumit Concil. Trid. sess. 4. in decreto de editione librorum, & eam extendit ad eos qui sine nomine authoris imprimunt, vel qui diuulgant scripto libros non examinatos sed nominant tantum libros de rebus sacris.

Id. Conc. Lateran. ea. sess. impugnantēs montes pietatis quocumq; modo, voluit incurrere ipso facto excommunicationem sine reseruatione.

Conc. Trid. afferentes non esse necessariam confessionem peccati mortalis ante susceptionem SS. Sacram. excommunicat. sess. 13. Can. 11.

Id. Trid. Conc. sess. 24. c. 6. de ref. matrim. contra raptores mulierum, & consilium, auxilium, fauorem ad hoc dantes. Et c. 9. 10. citat. contra eos qui suos subditos vel alios quoscumq; cogunt, ne liberè matrimonium contrahant,

Id. Conc. sess. 25. c. 18. de Regul. anathemati subiecti cuiuscumq; conditionis personas, que virginem aliquam vel viduam cogunt ad ingrediendum Monasterium & suscipiendum Religionem, & qui ad hoc consilium, auxilium, fauorem praestant.

Id. Conc. ed. lo. c. 5. contra principes non prabentes auxilium ad Clausuram monialium perficiendam

Id. Conc. ea. seff. c. 19. de ref. contra Principes & Dominos locorum quorumuis concedentes locum ad duella, & duellum committentes, Patronas duelli, seu consilium, auxilium ad id dantes, & spectatores excommunicatos esse ipso facto decreuit. Sed hac excommunicatio reseruata iam est Papa per Const. Clem. VIII incip. illius vices. publ. Roma. 2. Sept. in an. 1692.

Et has excommunicationes enumerasse sufficiat, alijs pratermissis qua vel singularium locorum, vel Religionum causa seruiunt, vel non sunt in frequenti usu, hoc solum de quibusuis excommunicationibus in genere adnotasse sufficiat, quod supra diximus, vt possint absolui per Episcopum, nisi expresse reseruentur superiori.

Tertio de iure reseruata sunt Episcopo peccata propter qua solemnis poenitentia esset iniungenda, qua debent esse peccata graua & scandalosa. 26. q. 6. c. vii. & quomodo imponatur huiusmodi poenitentia, traditur c. in capite 50. dist. Authores tamen moderni hanc solemnem poenitentiam dicunt non esse amplius in usu. Arm. ver. casus. nu. 5. vnde & blasphemiam quam numerat gl. in cap. 2. de poenitent. in 6. inter reseruatos Episcopo, idque ratione solemnissimae poenitentiae qua pro ea imponebatur, dicunt posse absolui per quemcumque Sacerdotem. Arm. lo. cit. nu. 8. Nau. loc. cit. Publicam tamen huiusmodi poenitentiam damnofo non usu intermissam optima ratione iubet seruari & imponi pro publice commissis delictis. Concil. Trid. seff. 24. cap. 8. de ref.

Quarto reseruatur Episcopo incendium domorum, frugum, altarum uere-rum ex proposito factum, & consilium ad id praestitum. cap. si quis. & cap. pessimu. 23. quest. 8. Si tamen Episcopus incendiarium huiusmodi excommunicauerit, iam eum absolueri non poterit, sed solus Papa. cap. tua nos. un. gl. de sent. excommun. Et ita datur casus in quo excommunicationem a se latam Episcopus absolueri non potest; Similiter & Clericum Heretico Sacramenta administrantem licet priuare possit officio, restituere tamen ipsum non potest. cap. excommunicamus de Heret. item & degradare potest, sed degradatum restituere non potest. cap. ex tua. de Cler. non resid. & clarius. c. ideo iun. gl. ver. ac restitutionibus. 2. questio. 6. Solemniter nimirum degradatum, nam verbo tantum degradatum, restituere potest. ibid. & c. Episcopus. 11. quest. 3.

Peccatum item a quo Episcopus rationabiliter absolueri non potest, ipse est reseruatum, nec inferior de eo intrmittere se potest sine speciali permisso. c. inferior. 21. dist. Armil. loco citato. num. 3.

Item & peccatum Clerici quod annexum habet irregularitatem poni solet inter reseruatos Episcopo. Host. lo. cit. num. 14. Nauar. tamen lo. cit. num. 262. dicit talem posse absolui a peccato per quemlibet confessorem antequam cum illo in irregularitate dispensetur, ipsam vero irregularitatem dispensandam fore per ipsummet Episcopum. Quas autem irregularitates ipse dispensare possit, vel non, dictum iam fuit in praecedentibus.

Praeterea dispensatio & communicatio votorum numeratur pro reseruato, quam licet Nauar. loc. cit. vna cum excommunicationis absolutioe ex classe reseruatorum excludat, nos tamen ne alio minus conuenienti loco hanc materiam

riam

riam reassumere cogamur, & maxime cum hic nomen casus sumatur generaliter pro vinculo quo quis ligatus, ad habentem potestatem venit absolendus, eam casibus recensitis subiungamus.

Dispensatio itaque votorum pertinet ad Episcopum, seu alium Prælatum, ordinariam seu quasi Episcopalem iurisdictionem habentem. *cap. 1. de voto. Innoc. Abb. ibi. Hostien. in sum. tit. de voto. num. 16.* & esse communem opinionem testatur *Angel. loc. cit. Nauar. cap. 12. num. 75. in Man.*

Dispensatio nimirum votorum omnium præter illa quinque; Papæ reseruata quæ supra posuimus. Vt votum simplex continentia; si adsit magnum periculum incontinentia;, & sit difficilis ad Papam recursus; idemque si fuit ex leuitate seu facilitate vouendi emissam, seu meticolosum, licet non aduerit metus cadens in constantem, sed insit periculum fornicationis. *cap. veniens. qui Cler. vouen. Abb. ib. num. 6. Arm. v. dispensatio. num. 17.* Item & votum castitatis ab altero coniugum omissum ob metum alicuius periculi. *Angel. v. votum 3. num. 9.*

Temporale etiam votum continentia;, verbi gratia ad annum factum, sine dubio potest dispensare: & multo magis votum de non nubendo, cum huiusmodi votum non contineat directè votum castitatis. *Abb. in cap. veniens. cit. Nau. loc. cit.*

Et generaliter in omnibus votis, præter ea quæ supra diximus esse Papæ specialiter reseruata, dispensare potest Episcopus: ex causa tamen nulla, nam sine causa dispensare non debet. *c. requiritis. Si nisi rigor. 1. q. 7. Host. lo. sup. cit. nu. 16.* & contra verò si non dispensaret cum ad esset iusta causa, peccaret. *Archid. in cap. quanto. 2. q. 5. Arm. lo. cit. num. 14.* sed ubi causa esset temporalis, ad tempus

etiam esset concedenda dispensatio.

In commutatione voti debet haberi respectus expensarum quæ in explendo voto fuissent faciendæ, habita ratione personarum; ut nimirum illæ expendantur in aliquod opus pium. *Nauar. loc. cit.*

In voto autem de dando, faciendo aliquid, videndum est num inde iam sit quæsitum ius alicui, dispensare enim amplius non posset Episcopus sine illius assensu cui ius esset quæsitum; nisi esset ipsius dominus superiorum tam absolutus, ut possit illi tollere & dare alteri rem quæsitam. *Arm. v. dispensatio. cit. num. 20.*

Ad extremum *gl. in cap. si Episcopus. de pœnit. & remiss. in 6.* ponit pro reseruato matrimonium clandestinè & contra interdictum Ecclesiæ contractum, quoad forum videlicet contentiosum, nã quoad forum conscientia; posset absolui à quolibet confessore. *Ang. Arm. v. casus. cit.* & communiter non numeratur inter reseruatos: nos tamen vel propter solas dispensationes matrimoniales quæ pertinent ad Episcopum, alium æquè aptum locum illas ponendi vix habituri, illum posuimus.

Quoad dispensatione itaque huiusmodi calu, dicendum est in omnibus impedimentis quæ impediunt matrimonium contrahendum, non tamen dirimunt contractum, Episcopus dispensare potest. *c. rursus. qui Cler. vel vouen. Palud. in 4. dist. 28. q. 2. Arm. v. matrimonium. num. 6a.*

Ex hac classe sunt impedimenta orta ex crimine, ut est incestus, incestum non committens non potest contrahere matrimonium ne quidè cum alia persona. *c. 1. c. transmissa. de eo qui cog. consang. vx.* licet si contrahat teneat contractum, ut notat *gl. in c. 2. v. ex dispensatione. lo. si. & Abb. in cit. c. transmissa. nu. 3.* & de comuni testatur *Nau. cons. 1. n. 5. de cõsa. & aff. in ant. sim. licet*

& committens vxoricidiū prohibetur à matrimonio cōtrahēdo. c. *interfectores*. 53. q. 2. & homicida præsbyteri. c. *qui præsbyterū. de pœnit. & remiss.* & rapiens sponſam alterius. c. *statutum*. 27. q. 2. dispensare tamē in talibus impedimentis possit Episcopus. c. *hoc ipsum. iun. gl. v. de pœnitentibus*. 53. q. 2. cap. *si duo*. 35. q. 6. *Abb. in cit. cap. 2. num. 3. de eo. qui cog. consang. vx. Nau. cons. 5. de consang. & aff. & cons. 2. de spons. num. 3. in antiq.* Et à fortiori dispensare potest in istis ad effectum petendi debitum, vt deducit *Abb. in cit. c. transmissa. num. 6.*

Similiter dispensat Episcopus in impedimentis, per suas vel antecessorum suorum constitutiones inductis. *Nau. in man. c. 22. num. 85.*

Et in Matrimonio contra interdictū Ecclesiæ contracto, quoad omittas solemnitates; non tamen quoad illas quæ sunt de substantia Matrimonij inductæ à Conc. Trid. *sess. 24. cap. 1. de ref. matr.* vt quod Matrimonium contrahatur in præsentia proprii Parochi & testium, quoad hoc enim Episcopus dispensare non potest, cum non possit diipensare contra Concilia, vt alias diximus, nisi vt contrahentes, denuo contrahant, & adhibeant solemnitates prædictas.

Dispensat & in impedimentis impedientibus, & contractum dirimentibus, & in gradibus prohibitis ex post facto, istis concurrentibus, quod impedimentum sit occultum, quod separatio sine scandalo fieri non possit, quod Matrimonium seruatis Ecclesiæ solemnitatibus fuerit contractum, quod probabilis ignorantia fuerit tempore contractus, & quod ad Papam difficilis sit recursus. *Arm. v. dispensatio. Nau. lo. sup. cit. & cons. 14. de consang. & aff. in no. ab excommunicatione etiam propter contractum stantibus istis impedimentis in-*

curſa. ex Clem. vn. de consang. & aff. absolueret potest, cum non sit reſeruata, vt supra notauimus, sed non debet concedere absolutionem, nisi prius contrahentes ab inuicem separentur. vt patet ex tex. Clem. cit.

De consuetudine autem reſeruantur calus Episcopo, qui enumerantur in *extrauag. inter cunctas. de priuileg. comm. & in gl. c. si Episcopus. v. reſeruantur, de pœnit. & remiss. in 6.*

Et primo quidem homicidium voluntarium, seu realis membri abscissio, vt ponitur apud *Nau. in Mon. cap. 27. num. 262.*

Secundò peccatum falsitatis, quo crimine intelliguntur, literas vel scripturas falsantes, testis falsus, & non solum dicens falsum, sed & occultans veritatem, & testis recipiens pecuniam, ne ferat testimonium, vel vt ferat verum testimonium. Iudex etiam accipiens præmium proſferenda iniusta seu iusta sententia: similiter & Notarius, Aduocatus, Procurator aduersæ parti instrumenta suæ partis ostēdens. *l. 1. ff. ad l. Cornel. de fals. & monet am adulterans. c. quanto. de iur. iuran. Abb. ib. num. 4.* & hos omnes comprehendit sub nomine Falsarij communiter tenent. *DD. in c. 1. de crim. fals.* Falsarij autem literarū Papæ alia reſeruatione ligantur, vt vidimus supra.

Tertio peccatū violationis immunitatis Ecclesiasticæ, vt si quis Ecclesiam violauerit, aliquo ex modis quibus violari Ecclesiam supra retulimus. imò omne sacrilegium censetur Episcopo reſeruatum ex consuetudine, teste *Sylu. v. casus. q. 4.*

Quartò Sortilegium, Diuination, incantatio: talia enim crimina abominanda sunt. *26. q. 5. c. 1.* Et hoc fit cum aliquis per inuocationem Dæmonis manifestā, vel etiam tacitam, hoc est signis per aliū haben-

10.

habentē pactum cum Dæmone inuētis, futura scire querit, fruges, hominū vitas, seu brutorū infalcinat, furta explorat, & similia. *Ang. v. forf. nu. 3. Sylu. lo. cit.*

Item & peccatum blalphemiz in Deum & Sæctos c. *statum. de maledicis. Abb. ib. Nau. tamen in man. c. 27. num. 262. restringit reseruationem hanc ad forum contentiosum. eum sequitur Suarez disp. 29. sect. 3. num. 10. de sacram.*

Addi potest peccatum retinendi incerta aliena, vt *Abb. in Clem. 1. num. 24. de priu. & gl. ib. v. in aliorum.* sed communis est sententia detinentem incertum posse restituere vel conuertere in opus pium hoc incertum sine requisitione Episcopi, & sic absolui per quemcūque. *Ang. v. restitutio. 2. nu. 14. Arm. v. casus. cit. num. 9. Nau. lo. cit. c. 17. num. 92.*

¶ Vltra autem casus prædictos, possunt sibi Episcopi reseruare etiam alios casus, prout cuique loco viderint expedire, vt notat *gl. in Clem. dudum. v. cōcessa. de sepult. Abb. ib. num. 35. v. confessor. 1. q. 2. Suarez lo. cit. sect. 4.* Et communiter reseruare solent grauiora crimina, vt abortus procurari, oppressio infantum, incoestus, violationis Monialium, vitij contra naturam, & alia plura, quorum certa regula dari non potest, cum possint reseruari quæcunque crimina pro arbitrio Episcopi, vt sufficienter deducit *Suarez de Sacram. disp. 29. sect. 1. num. 2. & seq.* modus tamen in reseruatione huiusmodi casuum tendendus, sumi potest ex rescripto S. Cong. Episcoporum, Archiepiscopo Neap. dato, quod exempli causa hic referendum volumus, vt sequitur.

¶ Illustrissime & Reuerendissime Domine Accipiet Illustriss. amplitudo vestra vna cum hisce litteris exemplum

declarationis, quam sacra Congregatio S. R. E. Cardinalium negotijs & consultationibus Episcoporum & Regularium præposita, de expresso S. D. N. mandato nuper edidit super Decreto de prohibita absolutione à casibus reseruatīs. die 9. Ianu. 1601. promulgato, quod in suis Decretibus Ostiensi, & Neapolitana publicandum, ac studiosè obseruandum diligenter curabit.

Cum autem locorum ordinarij magna ex parte, indicem seu notam singulorum casuum à se reseruatorum huc miserint, compertum est in hoc genere variè quid à varijs admissum fuisse, quod aliqua emendatione indigeret, quosdam nimirum quedam reseruasse, quæ iam Apostolica sedes sibi iam reseruauit, alios alia quæ minime expediebat, nonnullos vero in ea re modum excessisse, vt nullum fere superesset peccatum, quod nõ sibi vendicaret indifferens illa reseruandi ratio, quæ (vt necesse erat) res plerasq; leuis momenti, & alioquin Conc. Trid. aliorumq; Sacrorum Canonum sententia parum congruentes complectebatur. Verum quia nondum satis hic explorata erat cuiusq; loci conditio, ac necessitas, nõ potuit vnicuiq; reseruationum huiusmodi sigillatim modus ac temperamentum, quod res postebat adhiberi. Nec sanè debuit vna eademq; regula omnibus Ecclesijs præscribi, quando quidem alia alibi magis conuenire certum est, & fieri vix potest vt omnia omnibus in locis æquè probentur & profint. Quæ cum ita sint, visum est eidem S. Congregationi præter illam declarationem, priuatas quoque litteras ad singulos ordinarios mittere, quibus moueantur, vt simul ac eas acciperint

perint omnes casus sibi iam olim reseruat-
tos, adhibitis aliquibus pietate, & do-
ctrina praestantibus viris, de integro dis-
cutiant, diligenterq; examinent, & ad
ipsius Decreti iam declarati normam ac-
comodent, eorum multitudinem sic re-
secrantes, vt ad quam paucissimos eosq;
maximè necessarios redigantur ijdem
casus, vnde salutaris ille sequatur effe-
ctus, cuius causa hac reseruandi atrocio-
res quosdam casus Episcopis in sua cuiq;
Diocesi tributa est auctoritas.

Præcipuè verò hac monenda censet
Sac. Congregatio, vt videant ipsi Ordina-
rii, ne illos casus promiscuè reseruent,
quibus annexa est excommunicatio maior
à Iure imposta, cuius absolutio nemini
reseruata sit, nisi forte propter frequen-
tiam, scandalum, aut aliam necessariam
causam aliqui huiusmodi casus nomina-
tim reseruandi viderentur, neque casus
in quibus absolutio, nisi cum restitutione
vel executione eorum ad quæ pœnitentes
tenentur, non confertur, neque illos
qui et si mortale peccatum inducant, cir-
ca res tamen parui momenti versantur,
& frequenter inter idiotas euenire solēt,
vti damni dati & similia. In peccatis
etiam carnalibus reseruandis, multa vt-
tantur circumspectione propter pericu-
lum scandalorum, in ijs maximè perso-
nis, in quas ob accessum ad Confessarios
extraordinarios, vel frequentem redi-
tum ad ordinarios, suspitionis aliquid
cadere potest. Postremo eam potissimum
ineant, ac sequantur rationem, qua con-
sideratis diligenter cuiusq; Prouincia ac
populorum moribus, natura, ac propen-
sione magis in Domino expedire videbi-
tur. Postquam autem ab ijs peracta, de-

scriptaq; fuerit hac moderatio, vnus-
quisque eam primo quoque tempore ad
me perferendam curet, addita in super
causa, quæ cuiusq; casus reseruacionem
potissimum suaserit. Hoc enim S. D. N.
deliberatum est, vt postmodum singula
huiusmodi reseruaciones distinctius ex-
aminentur, quo perfectè tandem adiu-
trice Dei gratia opportunum ijs incom-
modis remedium adhibeatur. Interim
de ipsius Sanctitatis sua mandato ijdem
Ordinarij monentur, vt per totam suam
Diocesim, ac præsertim in ijs locis, qui à
Ciuitate & Cathedrali sede longius re-
mota sunt, Pœnitentarios aliosq; Sacer-
dotes constituent ac delegent, quibus fa-
cultatem absoluendi à casibus sibi reser-
uatis concedant, ita vt his quoque liceat
eandem alijs Confessarijs si opus sit, etiã
viua voce impartiri. Idq; maximè in so-
lemnioribus & præcipuis anni festiuita-
tibus, vt peccatores quibus obuia & fa-
cilis fuerit huiusmodi Sacerdotum co-
pia, ad peragendam confessionem allici-
antur, quam alioquin pleriq; vel ob id
ipsum omittere possent, si necesse habere-
nt pœnitentia ministros, quibus indi-
gent longius querere. In eam igitur curã
quantum in se erit sedulo incumbet Il-
lustriss. amplitudo vestra, vt hac omnia
ex sanctitatis sua, & sacra congregatio-
nis mente debita exequutioni manden-
tur, ea diligētia, eoq; zelo vbique adhi-
bito, quem optimus quisq; Pastor erga a-
nimarum sibi creditarum salutem præ-
ferre debet. Vt autem apud se, succes-
soresq; suos perpetuum extet monumē-
tum, quid hic circa totam hanc reseruā-
di rationem deliberatum sit, dabit ope-
ram, vt haec litera vna cum ipso Decreto,

ac Declaratione in publicis suarum Curiarum Episcopaliū actis integrè describantur. Eas verò cum primum acciperit, dignabitur facere nos ea de re certiores, missura postea quanto otius fieri poterit expetitur noua reseruationis indicem ex prescripto huiusce mandati confectum. Quae omnia mandante ipsa S. Congre. ego Illustriss. Dominationi vestra scripsi. Deum precatus, vt eandem quam diutissimè incolumem tueatur. Roma die 26. Nouemb. 1602.

Dignabitur etiam amplitudo vestra Illustriss. operam dare, vt Pralatis inferioris Ordinis exemptis, seu nullius Diocesis, si qui sint in sua Prouincia innotescat Decretum huiusce literis inclusum, tū etiam hae reliqua quae describuntur super casuum reseruatione.

Alex. Card. Floren.

Vnde colligitur vtilia monita & precepta circa casuum reseruationem ab Episcopis obseruanda. v. delicta.

Ne seruent casus contentos in Bulla Cane Domini seu alijs reseruatōs sedi Apostolicae.

Neque eos quibus annexa est de iure maior excommunicatio.

Neque eos in quibus absolutio non datur nisi facta restitutione.

Neque eos qui versantur circa res parui momenti, licet cum mortali peccato committantur.

Item vt in reseruatione peccatorum carnalium adhibeatur magna circumscriptio propter periculū scandali, quod oriri posset ex accessione frequenti aliquarū personarum ad extraordinarios confessores.

In summa, vt quam paucissimi atrociorū & grauiorum criminū reseruentur, & illi quos Episcopus necessarios

iudicauerit ad retinendum populum in disciplina Ecclesiastica.

Præcipitur propterea, vt Episcopi Sacerdotibus inferioribus locis opportunis facultatem absoluendi ab huiusmodi reseruatōs concedant: ne videlicet militet contra charitatem, quod est pro charitate inductum, & poenitentes deterreantur à poenitentia, propter inopiā confessorum vel difficilem accessum ad ordinarium.

Ad hoc Summittæ. præsertim Ang. v. confessio. 3. num. 31. Sylu. v. confessor. 1. Victor. in sum. de confess. num. 146. Nau. in cap. placuit. num. 151. de poenit. dist. 6. qui dicunt sine difficultate concedendā esse hanc facultatem absoluendi; imò peccare superiorem, si difficilem se præstat absq; graui causa in concedenda hac facultate. vult S. Th. in 4. dist. 17. q. 3. art. 3. Sot. ib. dist. 18. q. 2. art. 5. & latè Suarez de sacram. disp. 30. sect. 4.

Dum autem concedit absolutionem reseruatorum, per hoc non censetur concedere facultatem absoluendi censuras, neque vora, neque irregularitates dispensandi, cum in generali concessione non veniant ea, quæ quis in specie non esset verisimiliter concessurus. c. si Episcopus. de poenit. & remiss. in 6. c. in general. de reg. iur. ib. Imò licet dicat committimus tibi vices nostras, adhuc non censetur dare potestatem in reseruatōs specialiter. Host. in sum. tit. de poenit. & remiss. num. 14. Ang. v. absolutio. num. 4. Nau. in man. c. 27. num. 261 Suarez loc. cit. sect. 1. num. 3. Secus autem si Papa dat facultatem in reseruatōs sibi, ille enim concedendo absolutionem reseruatōs, censetur concedere etiam absolutionem censuræ, aliter frustranea esset illa concessio reseruatōs, cum cuiuslibet casui Papæ reseruatōs annexa sit censura, nec possit absolui nisi vtrumque simul,

P. casu-

casibus verò Episcopis alibus non semper est annexa censura, vt cōmuniter tenēt Scholastici in 4. dist. 17. Nau. lo. sup. cit. num. 261. Suarez lo. cit. disp. 29. sect. 2.

15. Præter hæc autem obligatur etiam Episcopus ex ordinatione Conc. Trid. sess. 24. c. 8. de ref. in Ecclesia Cathedrali constituere pœnitentiarium cum vniõne præbendæ, eumq; Doctorem siue Licentiatum in Theologia, seu in iure Canonico. Qui quidem pœnitentiarius, si suæ præbendæ fuerit adnexum pœnitentiariæ officiũ, poterit absq; aliqua alia facultate absoluerè in omnib. casibus Episcopo reseruatis. *Capcauil. de cas. reseru. cap. 7. quest. 1. diff. 2.* Alteri tamen non poterit subdelegare eandem potestatem, nisi fuerit hoc ipsi expressè concessum ab Episcopo, delegatus enim ad nudum ministerium, iterum subdelegare non potest, nisi ipsi expressè concedatur. *cap. vlt. S. ceterum. de off. deleg. Palud. in 4. sent. dist. 17. quest. 4.* absolucionem tamen casus particularis in facto occurrentis, possit alteri committere, seu nudum ministerium absoluēdi. *Nau. lo. cit. num. 45.*

16. Vicario quoque suo communiter dare solet Episcopus facultatem absoluēdi reseruatis, sed id expressè concedere debet, aliter enim Vicarius vigore generalis mandati absoluere non possit. *Archid. in cap. 2. de pœnit. & reniss. in 6. Hyl. lo. sup. cit. eo. tit. de pœnit. num. 14. circa finem. Rebuff. in prax. de for. Vic. num. 179.*

17. Item & Capitulum sede vacante absoluere possit reseruata Episcopo: imò & censuras & irregularitates, in quibus Episcopus ipse dispensare solet, possit dispensare, cum succedat in omni iurisdictione, quæ iure ordinario competit Episcopo. *cap. his quæ. cap. cum olim. iun. gl. de iur. & obed. cap. si Episcopus. de*

suppl. neg. prel. in 6. gl. sing. in cap. 2. v. in collationibus. ne sed. vac. Fed. de Sen. cons. 3. & 4. Nau. de temp. ord. cons. 31. vbi dicit Capitulum sede vacante posse etiam dispensare cum illegitimo ad minores ordines & simplex beneficium, quomodo ipsemet Episcopus dispensare possit, ex causa tamen legitima & propter quam dispensatio esset debita, vt declarat *Quaran. in sua sum. Bull. v. Capitulum. quæro. 2.* vbi dicit etiam Vicarium Capituli sede vacante, si ipsi specialiter hoc à Capitulo concedatur, hoc facere posse, aliàs non.

In facultate quoque vigore. *cap. 6. sess. 24. Conc. Trid.* Episcopis ad dispensandum & absoluendum concessa succedere capitulum, tenet *Henriquez in sum. lib. 14. de irreg. c. 20. S. 1. in fine. Genuen. in prax. cap. 67. num. 20.* sed contrarium multis rationibus firmat *Suarez de cens. disp. 41. sect. 2. num. 13.* præsertim per ea quæ alias diximus. Capitulum sede vacante non succedere in his quæ Episcopo competunt iure speciali.

Vigore Iubilæi & aliarum concessionum Apostolicarum absoluuntur etiam reseruata, Papa enim dare potest facultatem absoluendi huiusmodi reseruata Episcopo, nec per hoc tollit ius super casuum reseruacione competens Episcopis. Sed illud limitat quandoque seu cōcedit facultatem quam ipse habet; ipse autè plenissimã in omnes habet, & respectu illius nullũ potest reseruare casũ Episcopus, licet respectu suorum subditorum reseruare possit. *Nau. lo. sup. cit. in man. cap. 27. num. 263. Suarez lo. cit. de sacr. un. disp. 30. sect. 1. num. 2.* In concessionibus autem huiusmodi à sede Apost. impetratis, attendendus est tenor rescripti, siue Bullæ, & secundum quod fuerit expressum, tantũ, & non amplius potestatis ad absoluendum vsurpandum.

Et

Et in dubio pro reseruatione potius iudicandum: ubi enim vertitur periculum animæ, quod tutius est sequendum, ut alibi diximus, & Host. de scrut. in ord. num. 5.

19. In articulo autem mortis nullus casus est reseruatus, & quilibet Sacerdos absolueret tum potest, siue Papæ siue Episcopo reseruata, ut communiter DD. in c. quamuis. de sent. excomm. & conc. Trid. sess. 14. cap. 7. ita nimirum, ut si conuenerit absolutus, quamprimum opportunitatem habuerit repræsentet se superiori, cui fuit censura reseruata, alioquin ipso facto reincideret in eandem censuram. cap. de cetero. de sent. excomm. cap. eos qui. de sent. excomm. in 6. quæ reincidentia non præcedit in alijs reseruatis, quæ non habent censuram adnexā, cum ille tex. cap. eos qui. cit. de solis censuris, Canonis vel hominis loquatur. ut notat Caiet. in sum. v. excommunicatio. num. 69. Nau. in man. cap. 26. & Suarez. lo. sup. cit. sect. 3. num. 6. Dictam quoque reincidentiam debere declarari per iudicem præmissa cognitione summaria parte vacata, ubi probabiliter de ea dubitatur, docet Abb. in Clem. 1. de pœnis. in fin.

20. Quod vero attinet personam Episcopi, ille potest sibi eligere confessorem quem vult, & omnes Prælati inferiores exempti. cap. fin. de pœnit. & remiss. Abb. ib. num. 2. qui Confessor habebit eandem potestatem etiam in reseruatis, quam habet ipse eligens. Host. lo. cit. in sum. num. 15. etiam in delictis vel irregularitatibus, quorum absolutio permittitur decreto Conc. Trid. cap. 6. sess. 24. Henriquez lib. 14. de irreg. cap. 18. Tolet. in sum. lib. 1. cap. 89. ubi testatur id fuisse à Sac. Cong. Conc. declaratum, cõmuniterq; omnes asserunt, ut legitur eiusdem S. Cong. declaratio in hac verba.

Cong. Conc. censuit de omni peccatõ vinculo, de quo potest absolvere vel dispensare Episcopus, posse etiam Confessorem ab Episcopo electum ipsum Episcopum absolvere & dispensare.

Simile responsum eiusdem S. Cong. refert Suarez de sacram. lo. cit. sect. 2. num. 15. & de cens. disp. 41. sect. 2. num. 9.

Autò taliter electus Confessarius habet tantam potestatem super Episcopum, quantam haberet Archiepiscopus, qui est proprius Episcopi Confessarius. Ang. v. confessio. 3. num. 7. Maiol. lib. 2. de irreg. cap. 2. num. 12. Suarez lo. cit. de sacram. & istam potestatem habet non ab Episcopo eligente, sed à iure permittente. S. Ant. 3. p. sum. tit. 17. c. 2. S. 2. Sylu. v. confessor. 1. q. 9.

21. Sciendum item quod casus quos Episcopus sibi reseruat, expirant morte ipsius; non verò illi qui de iure vel consuetudine ipsi reseruantur, neque illi quos per proprium statutum sibi reseruat, cū enim statutum duret post mortem. c. si. de off. leg. reseruatio quoq; durabit, & absolutio petenda est à successore, seu Capitulo sede vacante, iuxta notata. gl. in c. vn. v. impartiri. de maior. & obed. in 6. vel à Papa, ille enim potest absolvere reseruata Episcopo, ut supra diximus. Archiepiscopus tamen non posset absolvere à reseruatis Episcopo, nam licet sit superior, non tamen habebit immediatam iurisdictionem in Decretibus Suffraganeorum, nisi dum visitat actum. Suarez lo. cit. sect. 1. num. 1. & sect. 2. num. 8.

22. Cū autem recurritur ad Episcopum in reseruatis, debet penitens cõfiteri omnia sua peccata, & Episcopus vel omnia absoluet, vel eum poterit remittere ad inferiorem, permiffa facultate absoluendi reseruatum: quod sufficit significare ipsi penitenti, dicendo ut faciat se absolui ab inferiore,

P 2 & hæc

& hæc est doctrina communis, tã Scho-
lasticorũ. in 4. sent. dist. 17. & Summi-
starum, præsertim Sylu. v. confessor. 1. q.
19. Victor. de confess. à num. 149. Nau.
in man. cap. 26. num. 6. Suarez. loc cit.
disp. 31. sect. 1. de seq. Zecchus de cas. re-

ser. obseru. 4. Capeauil. de casib. referu.
c. 9. q. vii. Et creditur poenitenti affren-
ti prædictam facultatem sibi ab Episco-
po fuisse concessam. per not. gl. in Clem.
1. v. non habita. de priuil. & Abb. in
Clem. 1. num. 28. de pœnis.

CAPVT SECVNDVM.

De Iurisdictione Episcopi in celebranda Synodo.

Ordinem propositum sequentes, videamus alteram partem iurisdictionis Epi-
scopalis, quæ est fori iudicialis contentiosi, ut eam vocat Abb. in cap. accepta.
num. 8. de restitut. spol. Quam quoniam multipliciter exerceri contingit, aliquan-
do enim Iudex ex officio suo per inquisitionem vel denunciationem crimina inue-
stigar. quod iudicium extraordinarium dici posset. vt gl. in cap. quoniam v. extra-
ordinario. de probat. Abb. ib. num. 7. aliquando instante auctore contra reum iudi-
cialibus terminis seruatis procedit, ordinarium hoc dici potest. vt Marant. de ord.
iud. p. 4. dist. 9. num. 1. Nos quoque ad subdiuisionem huiusmodi nostrum tra-
ctatum reducemus, & pro resolutione prioris membri iurisdictionis, de Synodo
& de Visitationibus pauca eaq; in praxi sæpius occurrentia referemus, postmo-
dum forensia tractaturi.

ARTICVLVS I.

De modo conuocandi Synodum.

- 1 Synodus Diocesana singulis annis celebranda.
- 2 Synodo qui tenentur interesse.
- 3 Regulares quando tenentur venire ad Synodum.
- 4 Capitulum Ecclesie Episcopi Cathedralis de necessitate vacandum ad Synodum.
- 5 Capitulum Collegiate quando vocandum ad Synodum.
- 6 Laici ad Synodum an vocandi.
- 7 Abbates quem locum habere debeant in Synodo.
- 8 Episcopus in prima sua Synodo debet facere professionem fidei.
- 9 Synodales testes qui sint.
- 10 Examinatores promouendorum ad beneficia in Synodo eligendi.
- 11 Seminariorum rationes in Synodo audienda.
- 12 Seminarium erigi debet per Episcopum & quomodo.

AD